

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Έρευνα της aboutpeople για λογαριασμό του Progressive Lab σε 5 ευρωπαϊκές χώρες

Η Δημοκρατία παραμένει ηγεμονική, αλλά χρειάζεται αλλαγές στη λειτουργία της γιατί αντιμετωπίζει πραγματικές απειλές.

«Αντέχει η Δημοκρατία;». Σε αυτό το ερώτημα επιχειρεί να απαντήσει έρευνα που διεξήχθη παράλληλα σε πέντε ευρωπαϊκές χώρες, καταγράφοντας τα προβλήματα και αναζητώντας τις προοπτικές της Δημοκρατίας.

Η «έρευνα για τη Δημοκρατία» πραγματοποιήθηκε από την aboutpeople για λογαριασμό του Progressive Lab σε Ελλάδα, Γαλλία, Σουηδία, Ρουμανία και Ηνωμένο Βασίλειο. Συνολικά, 5.043 άτομα με δικαίωμα ψήφου απάντησαν σε μία σειρά ερωτήσεων για τη Δημοκρατία, τη λειτουργία του Κοινοβουλευτισμού και την εμπιστοσύνη στους Θεσμούς. Στόχος της έρευνας ήταν να αναδειχθεί μέσα από τη συγκριτική μελέτη των απαντήσεων, ποιες είναι οι κοινές στάσεις των πολιτών στις πέντε χώρες, αλλά και πού υπάρχουν εθνικές διαφοροποιήσεις στις τοποθετήσεις για τη Δημοκρατία και τα προβλήματά της. Η συλλογή στοιχείων πραγματοποιήθηκε το διάστημα 25 Νοεμβρίου – 16 Δεκεμβρίου 2025 μέσω αυτοσυμπληρούμενων διαδικτυακών ερωτηματολογίων (CAWI).

Από την έρευνα προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι :

1. Οι δημοκρατικές αξίες είναι κυρίαρχες στις 5 χώρες όπου διεξήχθη
2. Η δυσαρέσκεια των πολιτών είναι μεγάλη, αλλά αφορά κατά κύριο λόγο τη λειτουργία της Δημοκρατίας, και όχι την ίδια τη Δημοκρατία. Επιπροσθέτως, ως πλειοψηφική καταγράφεται η αίσθηση των πολιτών ότι δεν ακούγονται στα κέντρα λήψης των αποφάσεων
3. Σε όλες τις χώρες παρατηρείται μία μειοψηφική, αλλά ισχυρή παρουσία αντικοινοβουλευτικών απόψεων και πολιτών που δε θεωρούν την Ακροδεξιά, απειλή για τη Δημοκρατία
4. Μειοψηφικά αλλά σχετικά ισχυρά είναι και τα ποσοστά όσων δεν απορρίπτουν έναν ηγέτη που θα παραβίαζε τους δημοκρατικούς κανόνες, αν ήταν αποτελεσματικός. Ωστόσο, σχεδόν επτά στους δέκα (68,9%) των ερωτηθέντων απορρίπτουν αυτή την ιδέα
5. Επιβεβαιώνεται η αποστασιοποίηση των πολιτών από τα κόμματα. Κορυφαίο πρόβλημα για τη λειτουργία της Δημοκρατίας θεωρείται η μη εξυπηρέτηση του δημοσίου οφέλους από τα κόμματα. Το ίδιο, και η επιρροή των μεγάλων συμφερόντων στην Πολιτική, καθώς και η ελλιπής λογοδοσία των πολιτικών
6. Η εμπιστοσύνη προς τους Θεσμούς είναι χαμηλή. Χαρακτηριστικό είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εμπιστοσύνης αφορά στην ΕΕ και είναι μόλις 42,9%
7. Η Τεχνητή Νοημοσύνη και τα social media προσλαμβάνονται ως βασικές απειλές για τη Δημοκρατία, ανατρέποντας παλιότερη αντίληψη ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης συμβάλλουν στην εμβάθυνση της Δημοκρατίας
8. Η απαισιοδοξία στους πολίτες είναι πλειοψηφική και στις 5 χώρες

9. Η ελληνική κοινωνία είναι πιο προσηλωμένη στη Δημοκρατία και πιο πολιτικοποιημένη από τις άλλες 4 κοινωνίες. Ωστόσο, οι Έλληνες είναι πιο δυσαρεστημένοι από τη λειτουργία της Δημοκρατίας σε σχέση με τους άλλους Ευρωπαίους. Στην Ελλάδα, εξάλλου, καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά δυσαρέσκειας για τη διαφθορά και τη λειτουργία της Δικαιοσύνης.

Γενικό συμπέρασμα : Η Δημοκρατία στις 5 ευρωπαϊκές χώρες παραμένει ηγεμονική, αλλά χρειάζεται αλλαγές στη λειτουργία της γιατί αντιμετωπίζει πραγματικές απειλές.

Ειδικότερα, στην ερώτηση «συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη ότι, παρά τα προβλήματά της, δεν υπάρχει καλύτερο πολίτευμα από τη Δημοκρατία;», συμφωνούν το 78,8% των Ελλήνων, το 74,6% των Βρετανών, το 71,2 των Σουηδών, το 68% των Ρουμάνων και το 67,1% των Γάλλων ερωτηθέντων.

Στο ερώτημα όμως «συνολικά, είστε ικανοποιημένος/η ή δυσαρεστημένος/η από τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία στην χώρα σας;», ικανοποιημένοι δηλώνουν μόλις το 22,7% των Ελλήνων, το 28,7% των Γάλλων, το 31,5% των Ρουμάνων, το 53,2% των Βρετανών και το 64,1% των Σουηδών ερωτηθέντων.

Η απαισιοδοξία για το μέλλον προκύπτει από τουλάχιστον δύο ερωτήσεις. Πιο συγκεκριμένα, το 59,9% των Ελλήνων, το 55,4% των Γάλλων, το 44,9% των Σουηδών, το 43,9% των Ρουμάνων και το 41,6% των Άγγλων θεωρούν ότι η γενιά τους ζει χειρότερα από τη γενιά των γονιών τους και αντίστοιχα το 70,4% των Γάλλων, το 72,9% των Ελλήνων, το 57,9% των Σουηδών, το 52,5% των Άγγλων και το 54,5% των Ρουμάνων θεωρούν ότι τα παιδιά που σήμερα είναι 10-17 ετών θα ζήσουν χειρότερα από ό,τι εμείς. Ικανοποιημένοι δε, από την παρούσα προσωπική τους οικονομική κατάσταση είναι μόλις το 15,7% των Ελλήνων, το 28,7% των Ρουμάνων, το 35% των Σουηδών, το 44,5% των Γάλλων και το 57,2% των Βρετανών ερωτηθέντων.

***Αν θέλαμε να κρατήσουμε κάτι από κάθε χώρα συγκριτικά με τις υπόλοιπες:**

Μεγάλη Βρετανία: Τα ποσοστά οικονομικής ικανοποίησης και εμπιστοσύνης στους Θεσμούς είναι πιο μεγάλα από ό,τι σε μία χώρα σε πολιτική κρίση.

Γαλλία: Δυσaréσκεια για τη λειτουργία της Δημοκρατίας και υψηλή στήριξη στην Άκρα Δεξιά.

Σουηδία: Καταγράφονται τα μεγαλύτερα ποσοστά ικανοποίησης από τη λειτουργία της Δημοκρατίας κι εμπιστοσύνης στους Θεσμούς.

Ρουμανία: Στη Ρουμανία καταγράφονται τα πιο υψηλά ποσοστά αντικοινοβουλευτικών απόψεων και τα πιο χαμηλά ποσοστά εμπιστοσύνης στους Θεσμούς.

Ελλάδα: Καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά πίστης στη Δημοκρατία αλλά και δυσαρέσκειας για τη λειτουργία της.

Ο καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης του University of Manchester **Δημήτρης Παπαδημητρίου**, σχολιάζοντας τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας σημειώνει: Κοιτώντας την έρευνα συνολικά, σχηματίζει κανείς την εντύπωση ότι παραδοσιακές διαιρετικές τομές μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών υποχωρούν. Το τοπίο γίνεται πιο σύνθετο (...) Η Ελλάδα φαίνεται να ισορροπεί άβολα ανάμεσα σε μία γενικευμένη κρίση εμπιστοσύνης στους Θεσμούς και μία, κάπως νεφελώδη, πίστη στα ιδανικά της Δημοκρατίας.

Ο Συντονιστής Επιστημονικού Συμβουλίου του Progressive Lab και πρώην υπουργός Οικονομικών **Φίλιππος Σαχινίδης**, σχολιάζοντας τα ευρήματα της έρευνας, δήλωσε: Μία από τις μεγαλύτερες αυταπάτες της μεταπολεμικής φιλελεύθερης Δύσης ήταν η άποψη ότι η Δημοκρατία είναι δεδομένη (...) Σήμερα η Δημοκρατία κινδυνεύει περισσότερο ίσως από κάθε άλλη φορά μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο. Από την έρευνα του Progressive Lab σε πέντε χώρες της ΕΕ προκύπτει ότι τα κόμματα έχουν απαξιωθεί στη συνείδηση των πολιτών. Αυτή είναι μια επικίνδυνη εξέλιξη για τη Δημοκρατία, γιατί δεν νοείται Κοινοβουλευτική Δημοκρατία χωρίς

κόμματα με ουσιαστική συμμετοχή και αποδοχή των πολιτών. Τα κόμματα πρέπει να επανεξετάσουν το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους και να δώσουν την δυνατότητα στους πολίτες να ακουστούν οι απόψεις τους. Αυτή είναι η καλύτερη άμυνα για τις απειλές που δέχεται η Δημοκρατία.

Συνημμένη θα βρείτε ολόκληρη την έρευνα της aboutpeople για λογαριασμό του Progressive Lab.

Ολόκληρο το σχόλιο του Δημήτρη Παπαδημητρίου, του Φίλιππου Σαχινίδη και άλλων ακαδημαϊκών και επιφανών επιστημόνων για τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορείτε να βρείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.progressivelab.org.

(πατήστε εδώ: <https://www.progressivelab.org/research/erevna-gia-ti-dimokratia/>)